

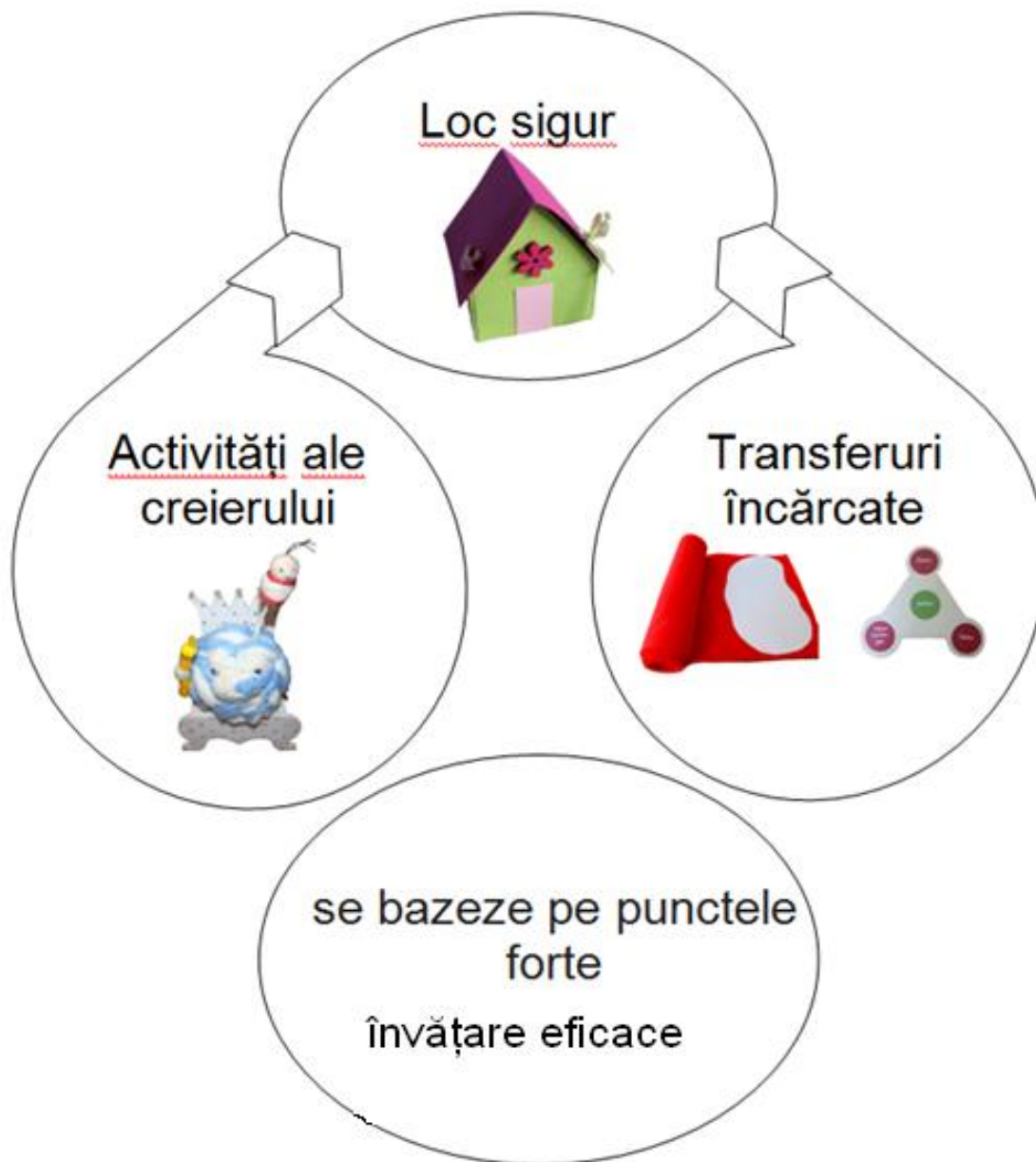
Loc sigur

Introducere în trauma pedagogică

Sura Mica
24 martie 2017

Marianne Herzog
profesor, lector și specialist în educație pentru psihotraumatologie

Trauma pedagogică

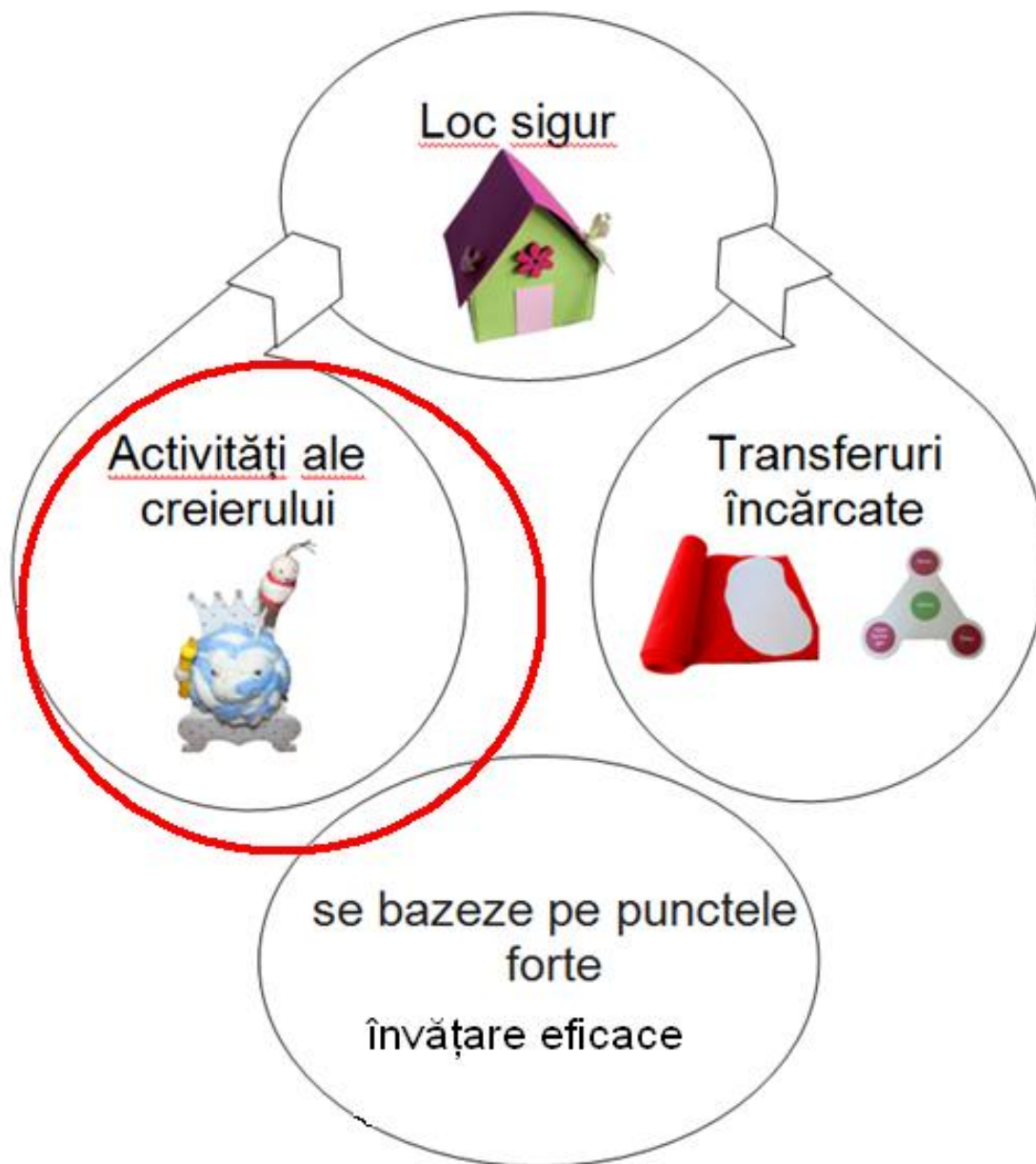

1. Trauma psihologică

Ce este “trauma”?

“”Un eveniment sau o situație traumatică creează traumă psihologică când copleșește capacitatea individului de a face față.”

Trauma pedagogică

Rațiunea stă așezată pe tron și guvernează

Când Rațiunea conduce, cu siguranță aranjează toate
trăirile

Când conduce Rațiunea – figurat vorbind
aranjează experiențele în cărți pentru ca
amintirile să fie ușor disponibile.

Rațiunea este un "bibliotecar" serios. Știe
mereu dacă rămânem în „aici și acum”
sau dacă ceva aparține trecutului.

Dacă gardianul detectează pericolul, clopoțelul trezește
șopârla.

Clopoțelul reprezintă simbolul proceselor neurobiologice,
șopârla reprezintă creierul reptilian

Când șopârla își asumă conducerea, au loc trei reacții:
zborul, lupta și înghețarea

Este total diferit când șopârla e pe tron. Ea nu organizează trăirile. Dacă, de exemplu, un copil a fost amenințat cu violența domestică sau de neglijență, punându-l în pericol, amintirile acestuia sunt deseori incoerente și fragmentate. Aceste fragmente pierdute pot atinge antena, iar gardianul pune în alertă în circumstanțele în care nu e un pericol obiectiv. Amintirile nu sunt organizate de Rațiune și, de aceea nu pot fi înțelese în context – ele nu pot fi legate de trecut.

la
chweie
eicher
wohl

Locul sigur

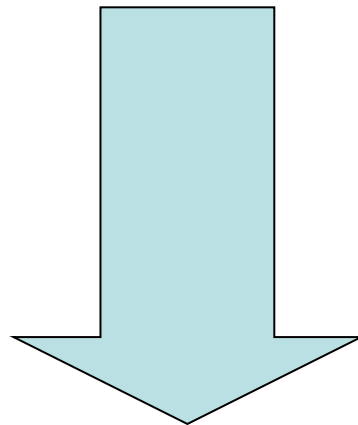

Persoanele traumatizate persistă în a se situa în circumstanțe în care se comportă ca și cum s-ar afla sub amenințare cu moartea.

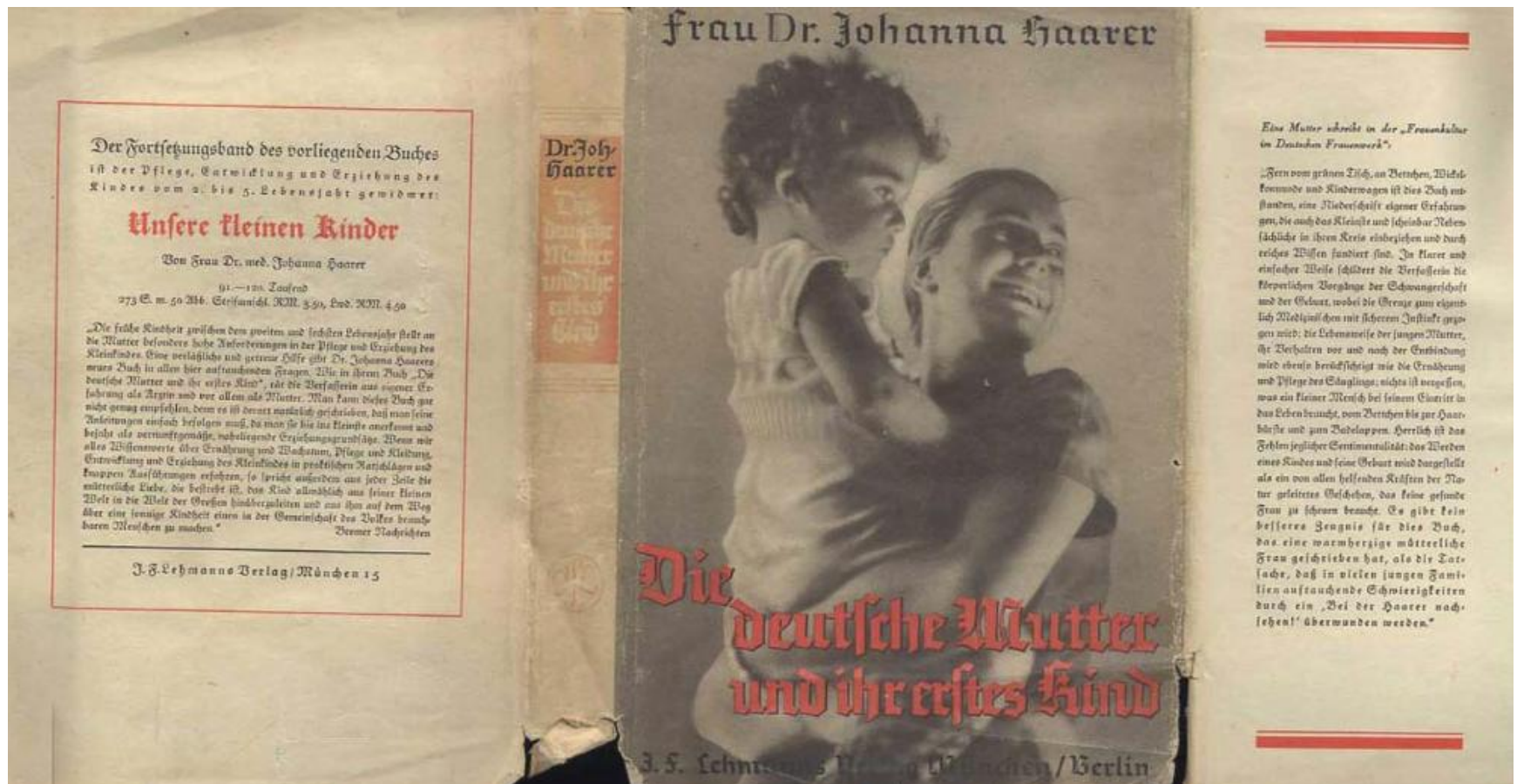
Quelle: War Neuroses: Netley Hospital (1917) youtube

Am întâlnit elevi cu disfuncționalități cauzate de trauma în toate fazele educației, pentru că inteligența și trauma nu sunt legate între ele. Trebuie să pornim de la prezumția că, într-o clasă de 25 de elevi, unul sau chiar mai mulți indivizi sunt afectați de traumă, și un număr tot mai mare în școli speciale. Copii și tineri care au un comportament excepțional și perturbator pot suferi de trauma psihologică.

Un atașament sigur este factorul cel mai important care protejează ființa umană de trauma psihologică.

Regimurile totalitare împiedică un atașament sigur

Un atașament sigur poate fi dezvoltat la o persoană care răspunde într-un mod corespunzător și sensibil.

Sensibilitatea e definită ca o reacție promptă și corespunzătoare a adulților la nevoile și acțiunile copilului³.

Rănirea psihologică acută

Quelle Monika Dreiner, Broschüre: Trauma-was tun?

- Boala sau moartea în familie
- Un accident
- Dezastrul natural
- Divorțul, separarea sau pierderea
- Războiul
- Pierderea serviciului unuia dintre părinți

Există și alți factori care au impact asupra sănătății mentale a copilului, dar aceștia sunt deseori taboo:

- Neglijarea
- Admonestarea
- Abuzul sexual
- Violența(în special în familie)

Experiențe traumatice anterioare, care devin cronice

Calitatea atașamentului se creează în timpul sarcinii și în primii ani de viață, de aceea când profesorii întâlnesc acești copii, ei întâlnesc trauma anterioară.

- **Neglijarea din fragedă copilărie**

- Boala și moartea în familie
- Neglijența
- Accidentul
- Agresiunea
- Abuzul sexual
- Violența(în special în propria familie)
- Războiul
- Dezastre naturale
- Divorțul, separarea sau pierderea
- Pierderea serviciului unuia dintre părinți

Identificarea traumei psihologice în școală

- Agresiune fără un motiv anume
- Stare crescândă de alertă
- Vigilența
- Lipsa de realizare a limitelor, promiscuitate sau sexualitate prematură
- Letargia
- Existența diferitelor stări de alter-ego
- Neputința de deosebire a adevărului de minciună
- Insomnia
- Lipsa de interes
- Regresul
- Lipsa de răspuns
- Apatia
- Plângerea de dureri
- Rănirea personală
- Hrănirea dezordonată
- Lipsa de încredere, stimă de sine scăzută
- Angoasă
- Tranchilizare personală(nicotină, alcool, droguri, medicamente, ș.a.)

Se pare că acei copii care sunt traumatizați nu poartă haine destul de călduroase. Foarte adesea apare situația opusă, ei poartă, pe vreme rece, haine care nu sunt destul de călduroase

Acest student, evident, se retrage într-un stadiu incipient de dezvoltare

Reto este singurul care poartă opinci pentru a putea participa la orele de sport.

Nota îl ajută să-și amintească de teme. A
fost ideea studentului

Copiii și tinerii care provin dintr-un mediu social vulnerabil sunt adesea obișnuiți să preia roluri cărora nu le pot face față. Ei pot, de exemplu, să își asume poziția adultă a unui părinte. Aceeași procedură poate avea loc mai târziu la școală sau într-un colectiv.

Neobservat în mare măsură, elevul își asumă rolul adultului și începe să dea indicații despre ce trebuie făcut și ce reguli trebuie aplicate. Acest lucru este evident mai ales la elevii agresivi asupra cărora există motive de îngrijorare.

Elevul nu poate face față acestui rol, și comportamentul său agresiv excelează. Este important ca acest proces să fie recunoscut și ca toți cei implicați să își ocupe locurile corespunzătoare în cadrul sistemului. O clarificare a ierarhiei este necesară prin limbaj și acțiuni, de exemplu, când directorul vorbește cu elevii la intrarea școlii, este recomandabil ca el sau ea să stea pe scări, iar elevii înaintea scărilor, mai bine decât invers.

Acest elev este copleșit de situația sa familială și de stresul adițional al unui curs de formare încât se află în starea de înghețare. El s-a retras în sine și, de exemplu, a atins cu dosul palmelor piesele pe care trebuia să le combine, ceea ce a făcut imposibilă îndeplinirea sarcinii

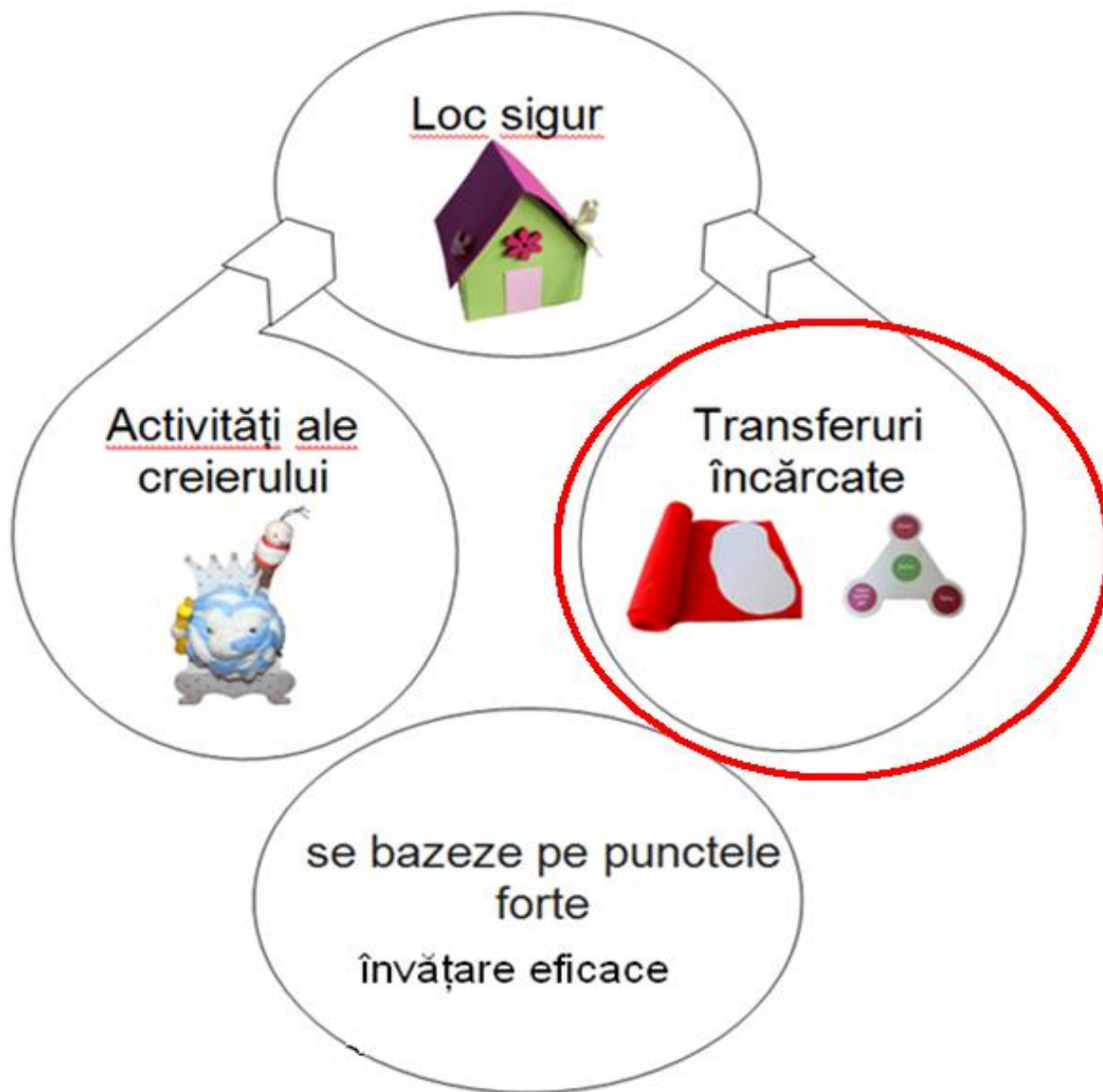
Copiii traumatizați ne confruntă pe noi profesorii, terapeuții sau asistenți sociali, cu trauma lor- indiferent dacă ne place sau nu!

- Copiii cu traumă psihologică își reactivează poveștile în viața cotidiană, chiar și în școală
- Ei își transferă experiențele traumatice de atașament

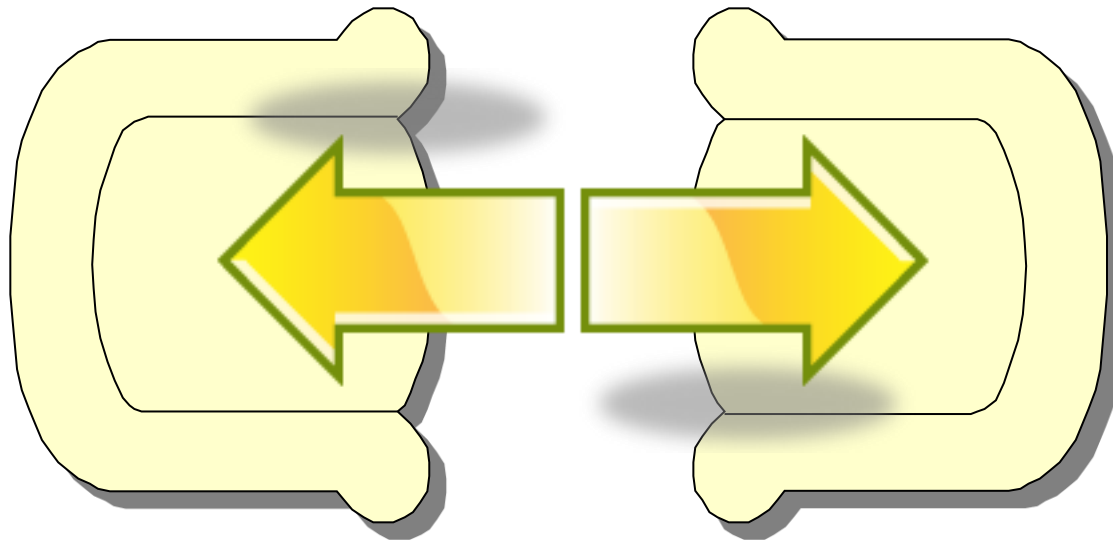
2. Transferuri încărcate

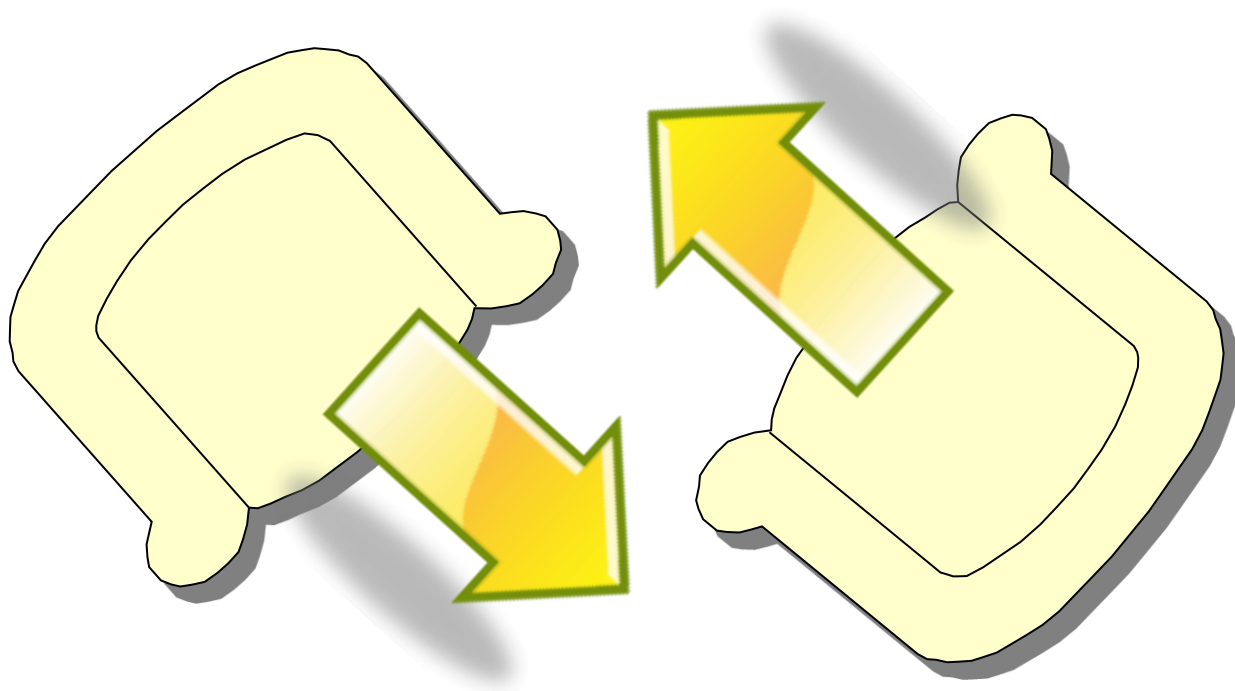
Trauma pedagogică

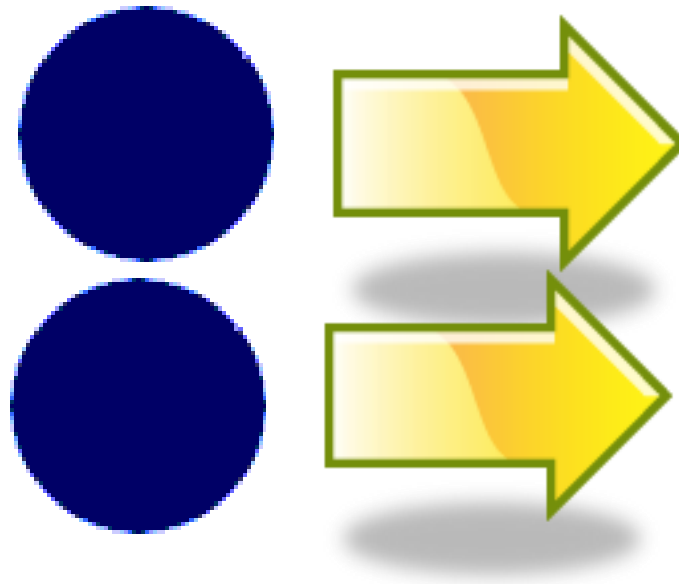
a) Astfel de poziție produce dinamica transferențială

Astfel de poziție reduce dinamica
transferențială

Plimbarea ajută la găsirea soluțiilor.

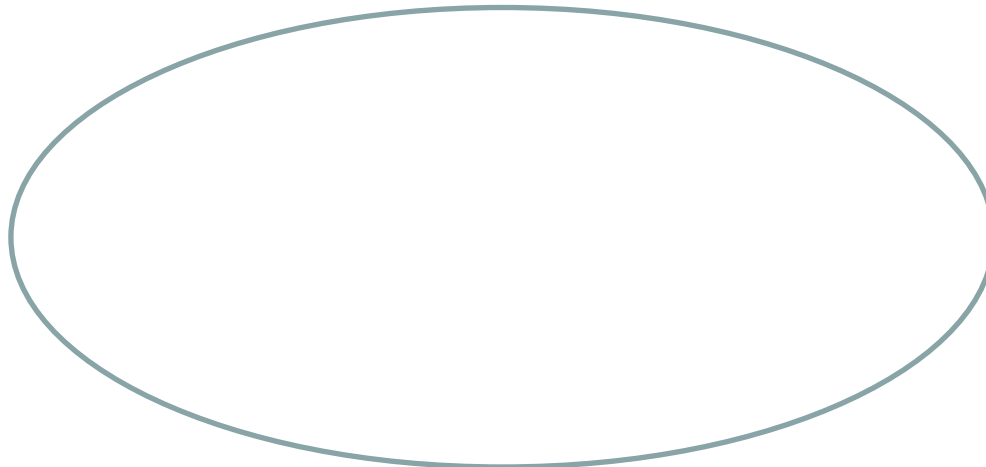

Ar fi bine să reducem acest fenomen cât de mult posibil în școli. Numeroasele persoane implicate l-ar putea transforma într-un fenomen de și mai mare complexitate, astfel încât să nu mai poată fi controlat.

Oamenii ale căror răni nu pot fi vindecate – într-un mod inconștient – re trăiesc situații similare precum cea care a provocat trauma. Aceasta e ca un fel de încercare de auto-vindecare a sufletului în speranța ca de această dată acțiunea să ducă la un final fericit.

Oamenii ale căror răni nu pot fi vindecate – într-un mod inconștient – re trăiesc situații similare precum cea care a provocat trauma. Aceasta e ca un fel de încercare de auto-vindecare a sufletului în speranța ca de această dată acțiunea să ducă la un final fericit.

În acest caz, trauma poate fi integrată și rezolvată, ca și cum ar fi fragmente transformate într-un text coerent, scris într-o carte și așezat pe un raft. Dar această încercare, în mod normal, nu are succes. Încercarea e condamnată eșecului; de cele mai multe ori are loc o traumatizare în loc de vindecarea traumei anterioare. Trauma devine mai puternică, transformându-se într-o elipsă continuă.

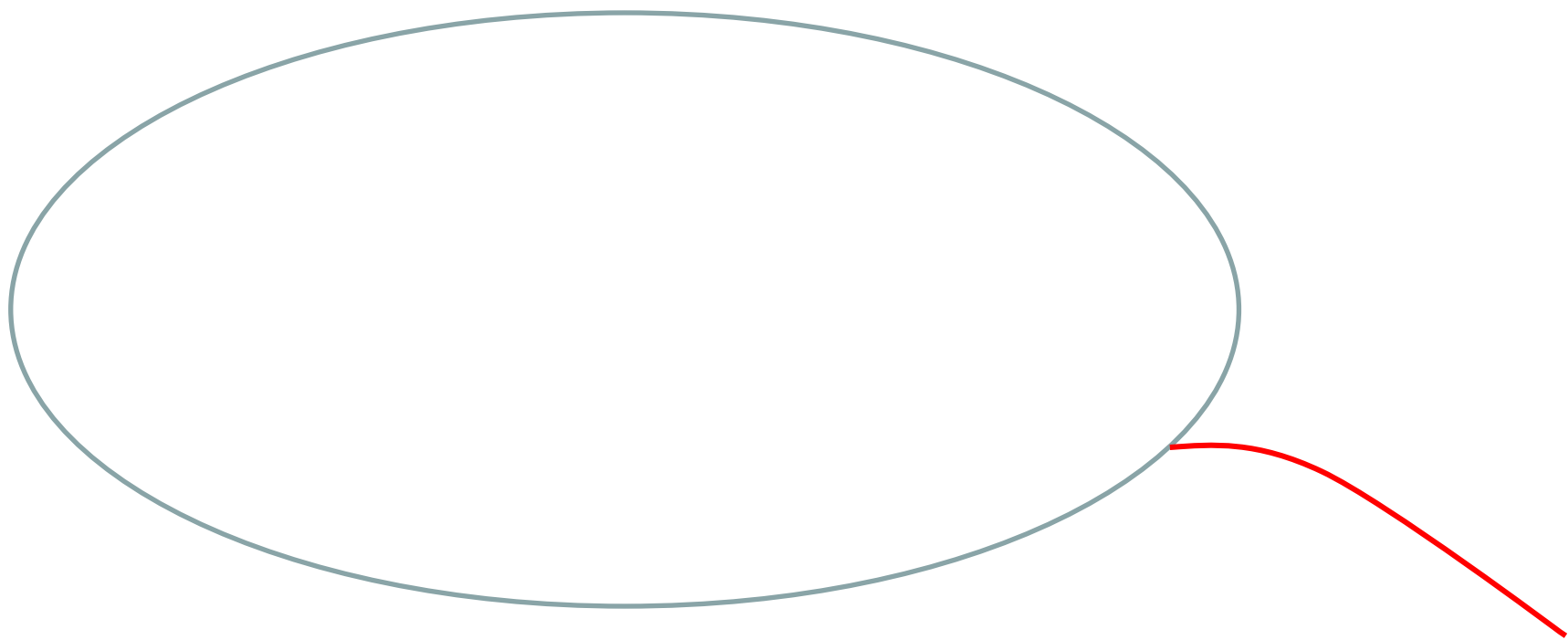

Ca o metaforă, se desfășoară un covor pe care e pus lipici ca o invitație persoanelor cu răni psihologice pe care nu le-au putut vindeca , ei – în mod inconștient- re trăiesc situații similare precum cea care le-a provocat trauma – inconștient bineînțeles – pentru a prelua rolul în trauma re trăită.

Cunoștințele despre dinamica transferențială, o parte importantă a psihotraumatologiei, pot ajuta în a găsi o cale de ieșire din această retraumatizare.

Acestea reduc tensiunea tuturor persoanelor importante și ajută activarea capacității de auto-vindecare a traumei reactivate.

Propoziția „trebuie să fi avut un motiv ca să...”, care în același timp este o atitudine, ne ajută să preluăm rolul și să rămânem în poziția de „sine”. Chiar numai gândindu-ne la această propoziție, fără să o rostești, ajută¹⁴.

Deși oamenii traumatizați suferă un fenomen de transfer foarte puternic, această dinamică are loc ori de câte ori oamenii se întâlnesc.

„Trebuie să fi
avut un motiv
bun ca să...”

b) Übergabe von Rollen(Transferul de roluri)

Transferul ne poate face, în mod inconștient să ne asumăm poziția de salvator, persecutor, sau chiar de victimă. Deasemenea, e posibil să te schimbi de pe o poziție, pe alta. În exemplul de mai sus, ambii profesor și d-na K., își asumă rolul atât de victimă cât și de persecutor.

Indivizii traumatizați au un transfer foarte
încurcat, care poate cauza un masiv
contra-transfer.

Doar practicanții reflexivi îi pot ajuta pe alții,
controlându-și propria stabilitate
psihologică.

brent oder brenn
brennen

Sone oder Sonne

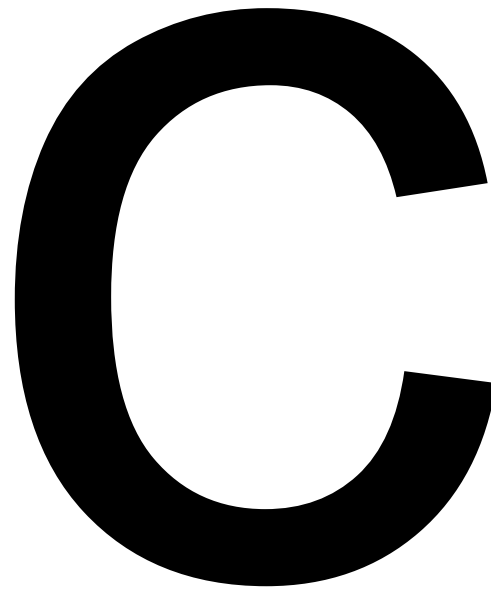
Tanzopfen

↓
Tannen

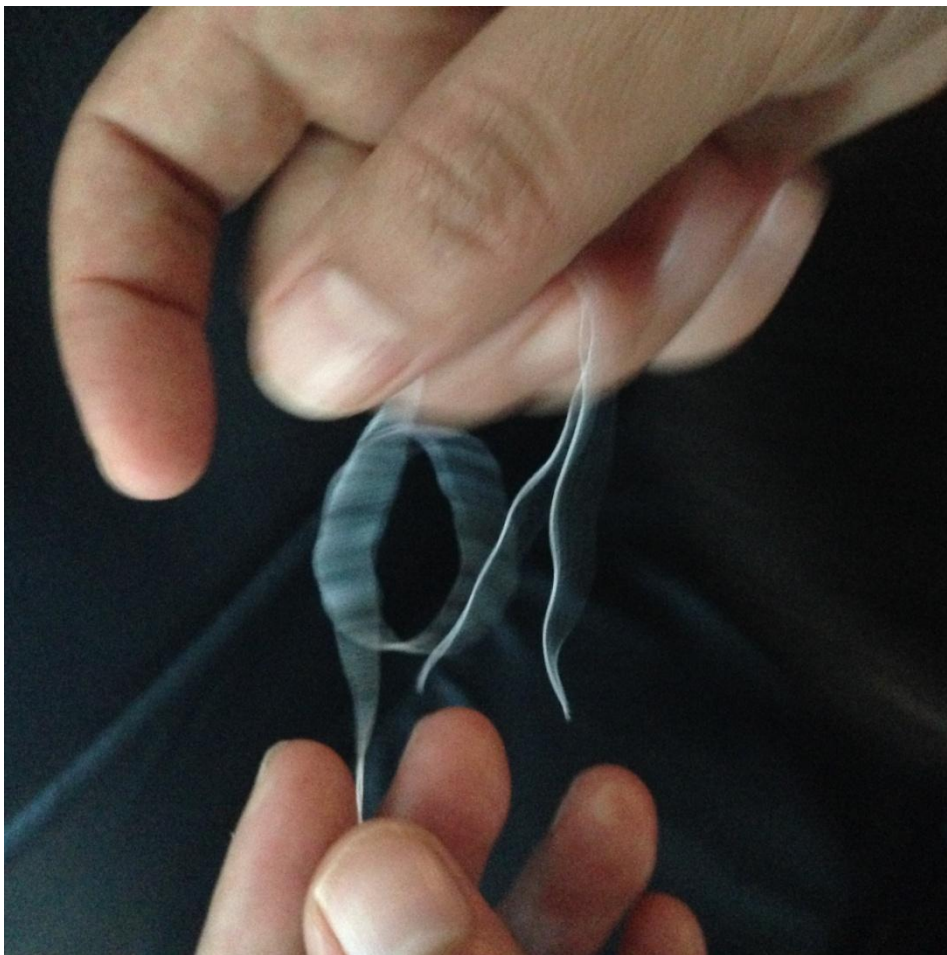

C de la cadou

Dinamică transferențială

Redobândirea eficacității

3. Elasticitate

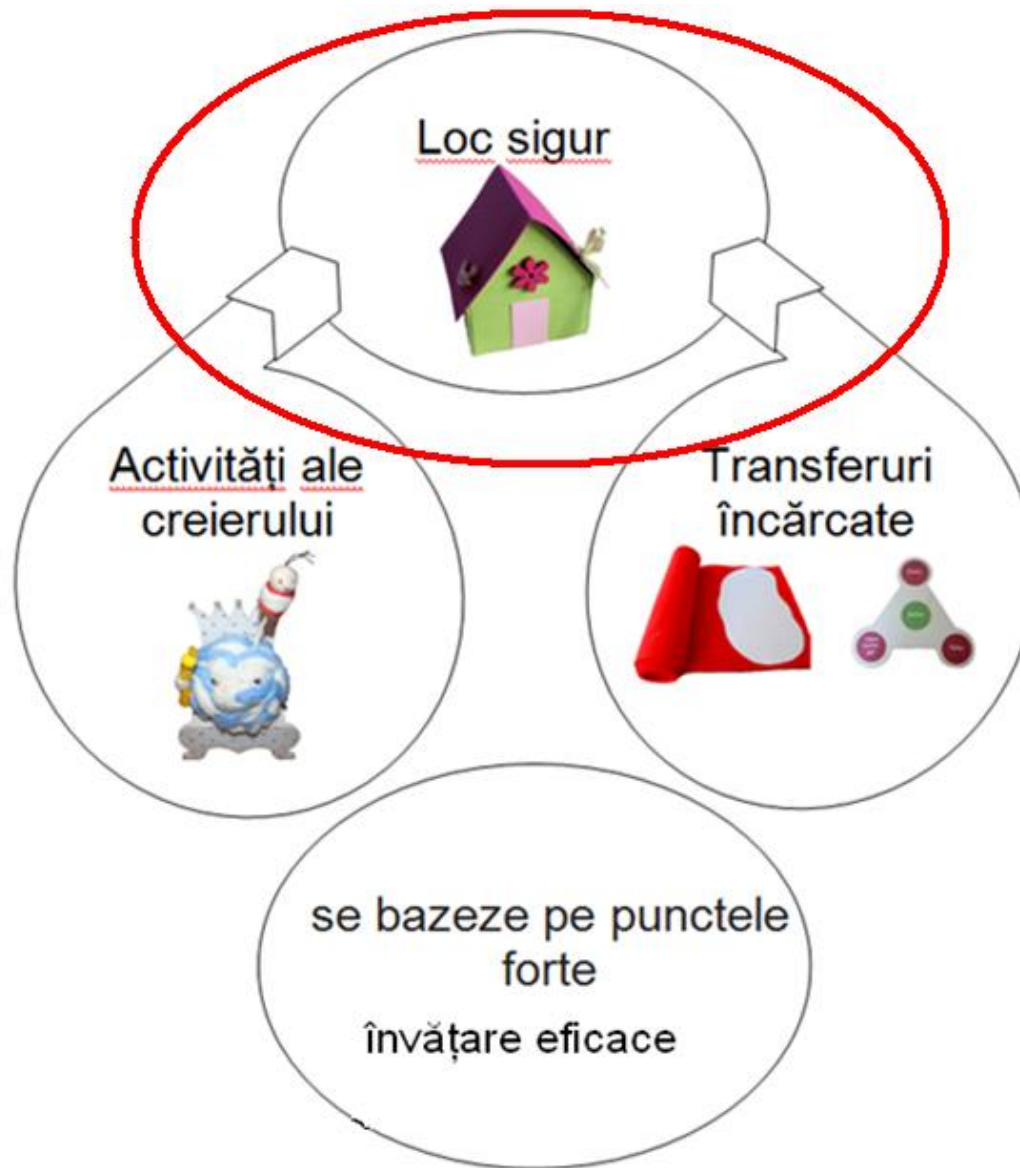
Locul sigur

"Numai un «loc sigur» ne permite să ne eliberăm de foarte eficientele strategii de supraviețuire și de a învăța modele alternative de comportament."

Marc Schmid 2012

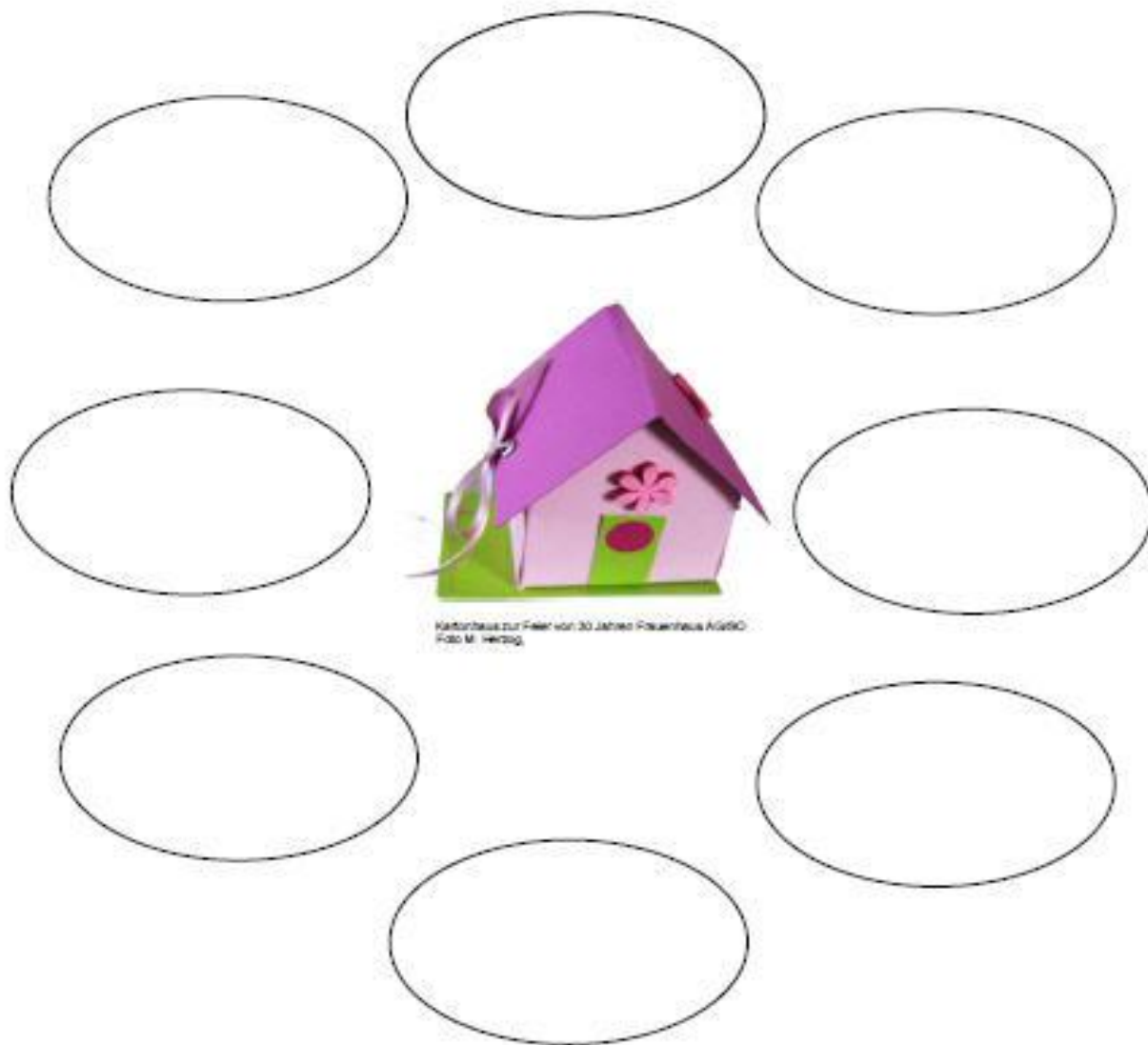

Trauma pedagogică

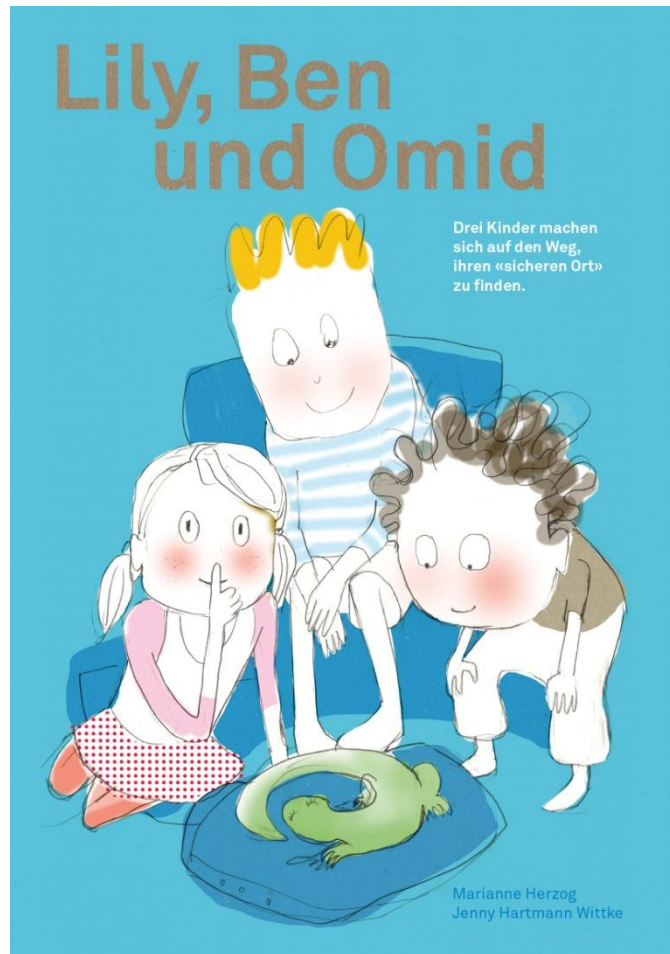
Der sichere Ort

„Nur ein „sicherer Ort“ erlaubt es, die hochwirksamen Überlebensstrategien aufzugeben und alternative Verhaltensweisen zu erlernen.“ Zitat aus Referat Marc Schmid 2012

Loc sigur în carte

Lily, Ben und Omid treffen sich
vor der Schule. Sie haben keine Lust
zum Unterricht zu gehen.

Da schlägt Lily vor: «Kommt,
wir wandern aus!»

So machen sich die drei auf den Weg in
Richtung Abenteuer und kommen schon bald
in einen tiefen dunklen Wald.

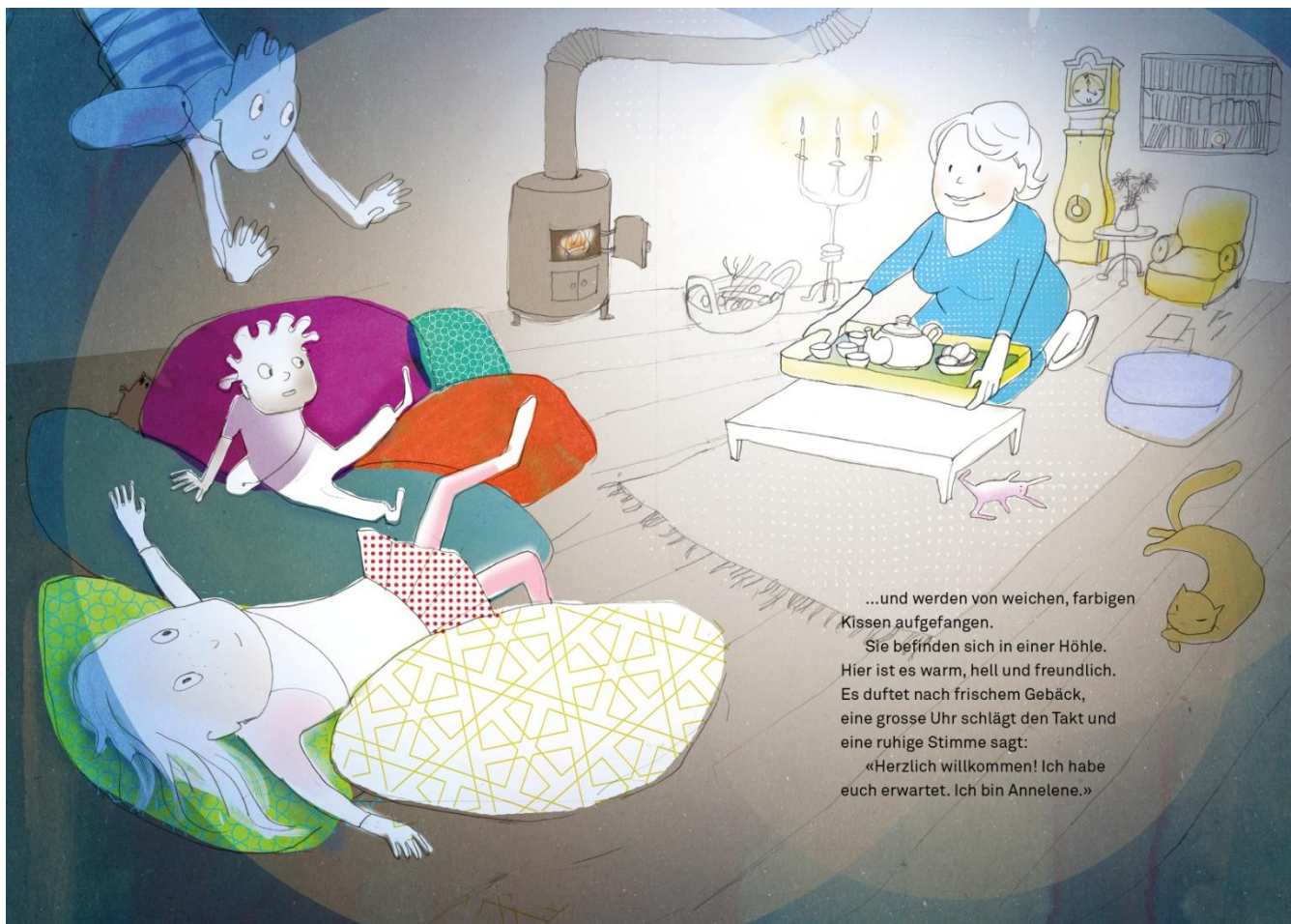
Überall lauern Monster, unförmige Gestalten,
böse Zwerge, hässliche Riesen, die schreien,
heulen und brüllen. Die Baumstämme tragen
Fratzen, die Blätter rascheln, die Äste
wollen sie packen.

Da öffnet sich unter ihren
Füssen ein Loch...

...und sie fallen tiefer
und immer tiefer...

...und werden von weichen, farbigen
Kissen aufgefangen.

Sie befinden sich in einer Höhle.
Hier ist es warm, hell und freundlich.
Es duftet nach frischem Gebäck,
eine grosse Uhr schlägt den Takt und
eine ruhige Stimme sagt:

«Herzlich willkommen! Ich habe
euch erwartet. Ich bin Annelene.»

«Warum gefällt es mir bei dir, Annelene, so gut?» fragt Ben. Lily staunt ebenfalls: «Warum bin ich denn hier nicht schon ausgerastet?» und Omid wundert sich: «Warum konnte ich denn hier endlich einmal still sitzen und zuhören?»

«Ah, das ist ganz einfach, weil hier ein sicherer Ort ist. Hier fühlen sich eure Echsen sicher. Sie können sich einrollen, schlafen und die Vernunft regieren lassen. So fühlt auch ihr euch sicher.»

Omid hörte die letzten Worte nicht mehr. Er war – seit langem zum ersten Mal wieder – in einen tiefen Schlaf gefallen.

Ben setzt sich die rosa Brille gleich auf,
Lily nimmt die Klingel und Ömid legt sich die
Schlafmütze über die Schulter.

Sie schauen sich nochmals gut in der Höhle
um, damit sie sich alles einprägen können.
Sie schliessen die Augen, schnupfern nochmals
den Duft, geniessen die Wärme und hören dem
beruhigenden Ticktick der Uhr zu.

Dann winken sie Annelene zu und einen
Augenblick später...

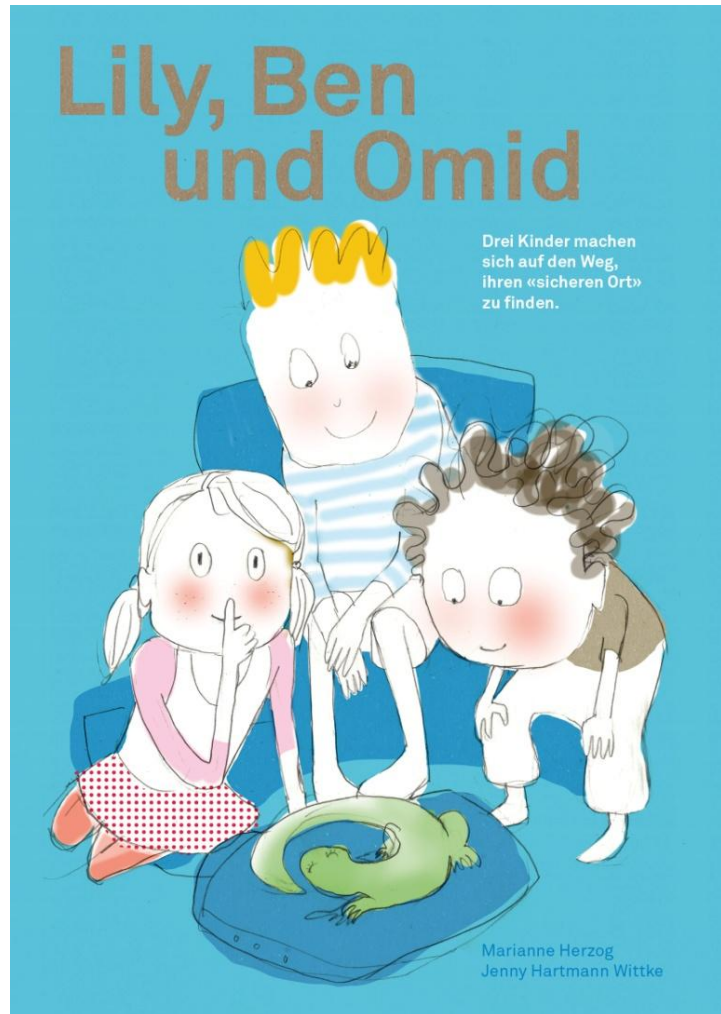

...sind sie wieder zurück im Wald.
Dieser sieht jetzt ganz anders aus. Die Blätter
strahlen in frischem Hellgrün, die Sonne
flimmert durch die Äste, die Vögel pfeifen
und es riecht nach Frühling.

Nur einmal glaubt Lily, dass hinter einem
Baum ein Monster hervorschaut. Sie nimmt
schnell die Klingel in die Hand und drückt sie.
Da ist das Monster auch schon wieder
verschwunden.

psihoeducație

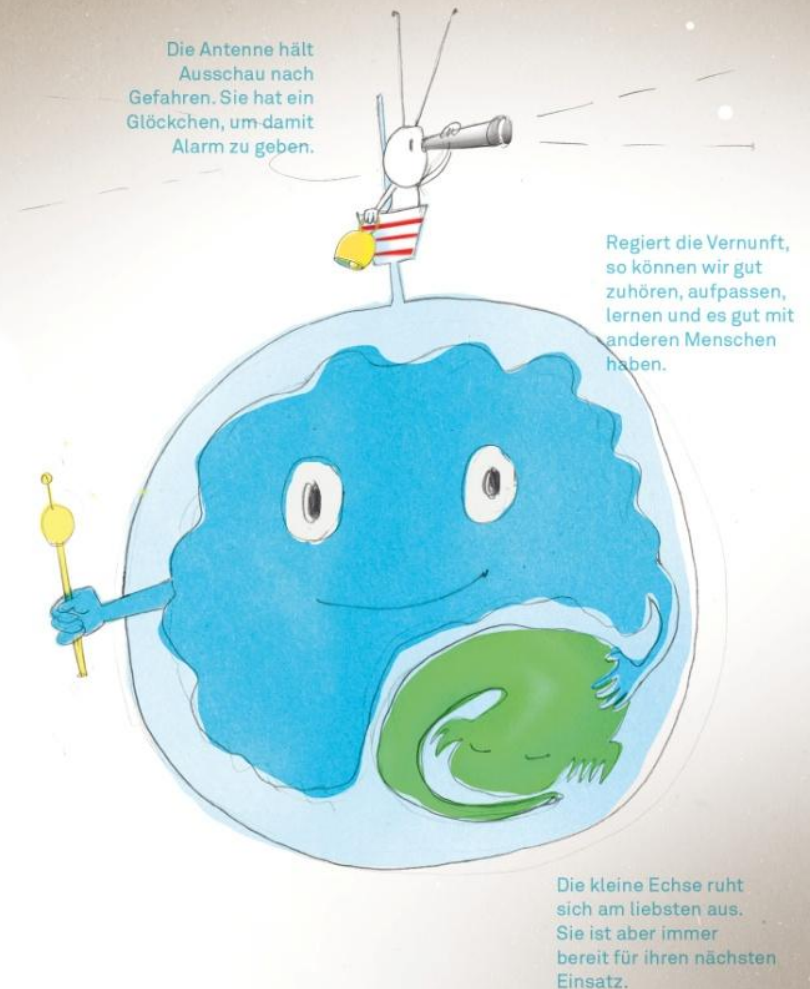

«Kennt ihr die Geschichte von der kleinen Echse, der Antenne, dem Glöckchen und der Vernunft?» fragt Annelene vorsichtig. Die Kinder schütteln den Kopf. «Höchste Zeit, dass jemand euch davon erzählt», Annelene setzt sich gemütlich hin:

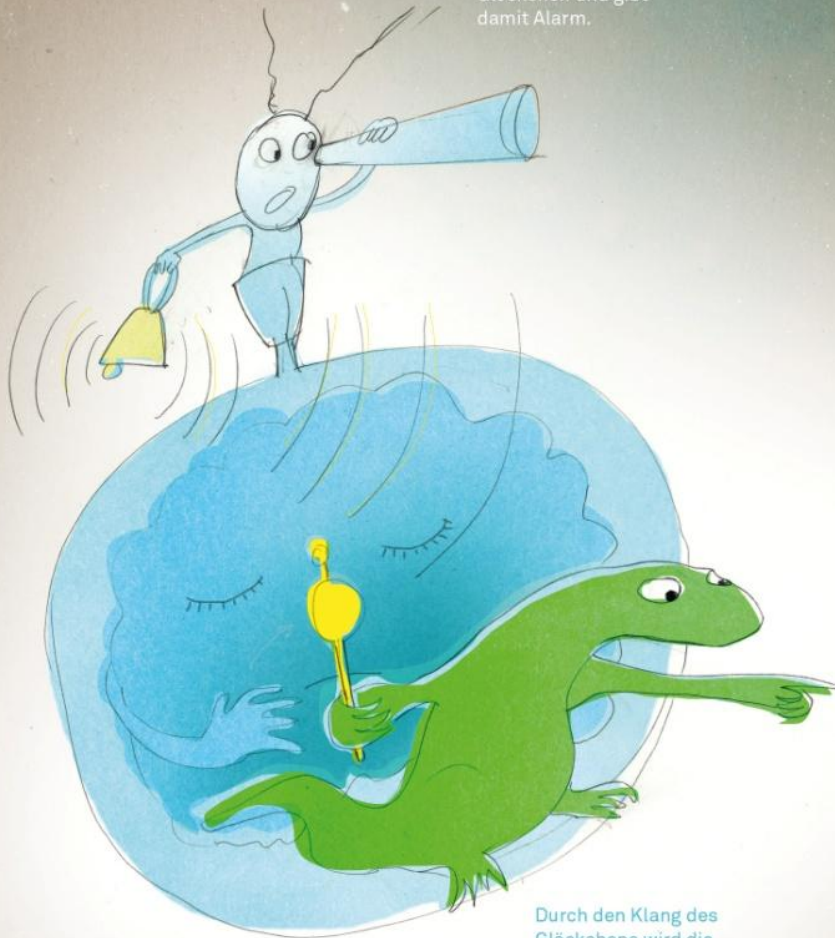
«Normalerweise regiert bei uns Menschen die Vernunft. Sie hat das Zepter in der Hand und erteilt die Befehle.

Wir besitzen aber auch eine Art Antenne. Sie hat die Aufgabe, Gefahren zu erkennen. Was eine Gefahr ist, das weiss sie von früher her.

Und schliesslich verfügt unser Gehirn noch über eine kleine Echse. Sie hat die Aufgabe, uns zu retten, wenn wir in Gefahr sind.

Sobald die Antenne eine Gefahr erkennt, läutet sie das Glöckchen und gibt damit Alarm.

Durch den Klang des Glöckchens wird die kleine Echse aufgeweckt.

Läutet das Glöckchen, ist die kleine Echse blitzschnell bereit zum Regieren. Sie ist viel schneller als die Vernunft, das hilft beim Überleben. Die Echse kennt die Befehle «kämpfen», «flüchten» oder «erstarren». Je nach Gefahr wählt sie eine der drei Möglichkeiten.

Wenn die Gefahr vorbei ist, hört die Antenne auf, mit dem Glöckchen zu läuten. Die Echse rollt sich zusammen, schläft ein und überlässt das Regieren wieder der Vernunft. Die Vernunft ist weniger schnell, sie kann sich aber gut an Vergangenes erinnern, in Ruhe überlegen und findet Lösungen.

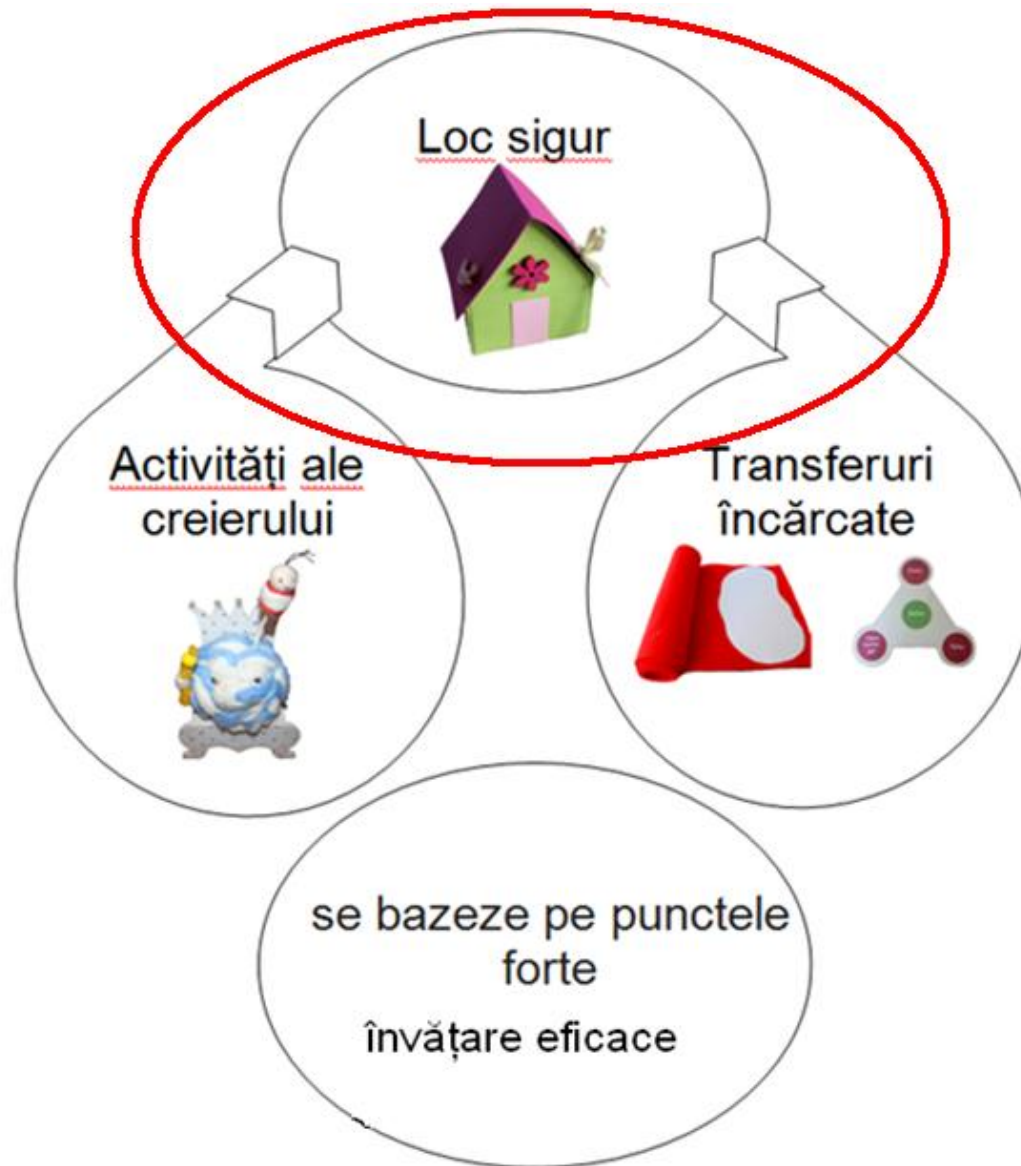
Es ist gut, dass wir Menschen die drei haben: Die Vernunft, die Antenne und die blitzschnelle Echse.

Die Echse befiehlt entweder zu kämpfen, zu flüchten oder zu erstarren.

Trauma pedagogică

Cântece și zicale

Jocuri, sărituri

Jocuri de mișcare

Animale de pluș

Animale la doctor

Animale reale

Fiind afară, pe orice vreme

Plante, gătit, meserii ...!

Lied: „Ich denk mir einen sicheren Ort“ Caroline Rieser

Ich denk' mir einen sicheren Ort

Das Lied zum Bilderbuch "Lily, Ben und Omid"

T&M: Caroline Rieser

Stimme

Ich denk' mir einen sicheren Ort.

Stimme

Ich denk'

Xylophon

St.

Stark und frei

St.

mir einen sicheren Ort. Stark und frei

Xyl.

St.

fühle ich mich dort. Ich denk' Ja, hell, warm,

St.

fühle ich mich dort.

Xyl.

St.

farbig soll er sein!

St.

Ja, hell, warm, farbig soll er sein!

Xyl.

1. Strophe: Ich denk' mir einen sicheren Ort.
Stark und frei
fühle ich mich dort.
Ja, hell, warm, farbig soll er sein.
2. Strophe (Omid): Brauch ich Ruhe, denk' ich an diesen Ort.
Ich schlafe ein,
die Sorgen sind fort.
Schlafmütze schützt' mich sicher und fein.
3. Strophe (Lily): Monster zähmen kann ich richtig gut.
Dieser Klang, (Klingelton)
der gibt mir Mut.
Ich stärke mich mit Trommeln und Gesang!
4. Strophe (Ben): Mit der rosa Brille sehe ich klar:
Was ich kann,
ist wunderbar.
Ja, jetzt packe ich das Lernen an!

Muṭumesc!

